№ 56. Piątek dnia 9 Maja 1919 roku. Rok I.

Kurjer Częstochowski

PRENUMERATA MIEJSCOWA WYNOSI: miesięcznie 4.00 mk. z odnoszeniem 4.5 , poczta 5.00
Adres Redakcji
CZĘSTOCHOWA, ul. P. MARJI 41. TELEFON № 4.
— Administracji Kościuszki 11 —

Redakcja przyjmuje interesantów codziennie od godziny 10—3 po południu.
Nadesłanych rękopisów, z wyjątkiem zastrzeżonych, Redakcja nie zwraca.
Cena numeru pojedyńczego 25 fen.

Niemcy i koalicja.

Pesymiści w narodzie polskim od wielu lat zawsze chętne znajduje ucho. Wróżenie jak najfatalniejszego obrotu spraw publicznych uchodzi w oczach bardzo wielu z polaków doby porozbiorowej za dowód rozwagi i przemyślenia gruntownego doli bieżącej narodu. Tymczasem naprawdę jest to objaw małoduszności albo też niedołęstwa, strojącego się chętnie w togę senatora, patrzącego głębiej w tok życia publicznego. Są zresztą i tacy, którzy rozmyślnie sieją wśród narodu zwątpienie. Koalicja szepcą lub mówią zupełnie głośno—wprawdzie przyzna nam Gdańsk i Prusy Królewskie i Śląsk Górny, lecz i na tem, przyznaniu się skończy. Boć Anglja i Ameryka nie ruszą nawet palcem, by Polsce wywalczyć oddanie owych ziem, skoro Niemcy odmówią spełnienia tych warunków. Czy Francja będzie mogła nam pomóc? Zostanie zatem Polska sama z obligiem w ręku, z obligiem, którego nie zdoła wyegzekwować na Niemcach. Boć z Niemcami nie będzie prowadziła wojny. Mimo klęski zawsze są one jeszcze tak silne, że wojna z niemi równałaby się porwaniu z motyką na słońce".

Logiczne rozumowanie! Istotnie logiczne, lecz oparte na fałszywej zasadzie. Toć zmuszenie Niemiec do podpisania pokoju, którego warunków przynajmniej części tych ostatnich rząd niemiecki nie potrzebowałby wypełnić—równałoby klęsce państw Ententy, jako całości i każdego państwa z osobna. Mężowie stanu, zgromadzeni w Paryżu nie są, ani dziećmi, ani lekko duchami, by się nie zastanowili z góry, co im wypada uczynić na wypadek nieprawdopodobny, gdyby Niemcy spełniając warunki przyjęte na Zachodzie, zlekceważyli sobie warunki, przyjęte wobec Polski. Trudno dzisiaj przewidzieć, jakich użyją sposobów i jakie zastosują metody, to pewne jednak, że nie pozwolą Niemcom na potraktowanie tej kartki pergaminu, na którym ci ostatni podpiszą warunki, tyczące się Polski, w taki sposób, w jaki Betchman Hollweg potraktował traktat, gwarantujący neutralność i nietykalność Belgji

Pesymiści lubią się powoływać na ustępstwo, zrobione przez marszałka Focha imieniem koalicji w sprawie przewiezienia wojsk generała Hallera lądem, a nie przez Gdańk. A kto im zaręczy, czy marszałek Foch nie postąpił w układach z Erzbergerem rozmyślnie w taki sposób, by niby to się opierając przy transporcie przez Gdańsk ustalić przewiezienie armji Hallera lądem? Bo transport drogą lądową jest szybszym i w stosunkach obecnych, gdy jeszcze pełno min na morzu Północnem i Baltyckiem, daleko pewniejszym. I kto zechce zaprzeczyć, że może marszałkowi Francji i naczelnemu wodzowi koalicji zależało właśnie na tem—w myśl jakiegoś planu, którego my nie znamy—by właśnie na wypadek zbytniego ociągania się Niemiec p wykonywaniem warunków pokoju, znalazło się jak najprędzej możliwie zak największą ilość wojsk, dobrze wyposażonych z doświadczonymi generałami i sztabowcami francuskimi na krańcu wschodnim państwa niemieckiego. Pod tym kątem widzenia układ z ministrem Erzbergerem byłby raczej porażką Niemiec, niż ich tryumfem, byłby jednem ogniwem więcej planu, który świat będzie oglądał po zawarciu pokoju wstępnego w Wersalu.

Dlatego precz z krakaniem złowróżbnem! Organizujmy się spokojnie i systematycznie, a za miesiąc będziemy wiedzieli, co mamy robić.

Odparcie zamachu bolszewików na Wilno.

WILNO w maju.

Bolszewicy nie zrezygnowali z chęci władania Litwą i dołożyli przed paru dniami starań, ażeby sforsować lub obejść nasze oddziały czołowe. Walka niekiedy toczyła się u samych bram Wilna.

Nad wieczorem d. 28 kwietnia miasto zaalarmowane zostało wieściami o tajemniczych przemarszach nieprzyjacielskich w kierunku południowym. — Widocznie bolszewicy, skoncentrowawszy poważne siły, zamierzali przeciąć linję kolejową do Lidy **i otoczyć Wilno wraz z jego załogą.**

Jakoż o świcie **pękł pierwszy szrapnel bolszewicki nad Ostrą Bramą,** a wkrótce potem trzy inne w pobliżu dworca kolejowego. — Polskie działa odpowiedziały z wyżyn podmiejskich, wsparte ogniem karabinów maszynowych i salwami piechoty. Bój się rozpoczął z bliskiego dystansu.

Bolszewicy podczas nocy zdołali obsadzić linję tyraljerską na wprost ulicy Ostrobramskiej, tak, że kontrakcja polska miała za punkt wyjścia opłotki podmiejskie. Rozgwar bitewny napełnił wszystkie zaułki. Piechota polska czyniła bohaterskie wysiłki, ażeby odrzucić w tył wroga. Ogień karabinowy to cichł, to potężniał do rozmiarów huraganu, ale wciąż zdawał się przybliżać bój. Zdawało się że jeszcze chwila, a bój przeniesie się na ulice.

Wówczas można było podziwiać postawę ludności cywilnej.

Całe Wilno porwało się na nogi — Publiczność wyległa na miasto, niby podczas jakiegoś odświętnego wystąpienia. Lecz nie było wśród niej gapiów, słuchających z założonymi rękami hymnu śmierci, zalatującego z pola. Każdy rwał się do czynu.

Młodzież i robotniny biegli do komend wojskowych prosić o broń i prawo walczenia na równi z żołnierzami. Starsza generacja objęła służbę na tyłach. Z kobiet tworzyły się na poczekaniu kadry sanitarne, zaś **starcy przed Ostrą Brame wprost z modlitwą szli prosić o zwycięstwo dla oręża polskiego.**

Tysiące głów sędziwych, pochylonych w nabożnem zapamiętaniu, tylko ustami porusza szmer litanji, tylko powieki drgają od huku naszych baterji.

W tej samej chwili kompanja piechoty, obnażająca głowy przed Tą, co w Ostrej świeci Bramie, nieświadomie jakby oddała hołd temu uniesieniu pobożnemu i patrjotycznej determinacji, ojców matek dziadów...

Chłopcy powstali i ruszyli dalej. Zapewne jednak nie dotarli do miejsca przeznaczenia, bo wówczas właśnie armja bolszewicka pod wodzą słynnego polakożercy, gen. Boncz-Brujewicza, zaczęła się chwiać, jagdyby pod wpływem jakiejś nieoczekiwanej dywersji. Nagle szeregi załamały się i **rzucono się do gwałtownej ucieczki.**

To wspaniale opracowany przez gen. Rydza Smigłego atak skrzydłowy zaskoczył ją niespodzianie.

Wilno odetchnęło.

Nastrój sztabu wciąż poważny, lecz spokojny. Nastrój mieszkańców?

Ci wierzą w żołnierza polskiego i niespożytą moc odrodzonej Ojczyzny.

Złamanie korsarstwa niemieckiego,

Resztki wojennej floty niemieckiej po strażą trzech bark rybackich.

WIEDDN, 8|5. Z Londynu donoszą, że bawiący tamże minister marynarki Stanów Zjednoczonych ameryk. Daniels udzielił rozmowy przedstawicielom prasy, przyczem między innemi oświadczył, że **rozbrojenie Niemiec na morzu należy uważać za dokonane,** a pozostanie w posiadaniu niemieckiem okręty wojenne znajdują się pod ścisłą kontrolą dla przeprowadzenia której wystarczają obecnie 3 barki rybackie nieustannie krążące wokoło stanowisk.

W razie dojścia do skutku Ligi Narodów odpadnie potrzeba realizacji przyjętego przez kongres przedłożenia, flotowego w kwocie 12 miliardów dolarów.

Przygotowania do wojny Niemiec z Polską.

„Kurjer Częstochowski" dowiaduje się o czynionych przez prusaków na granicy Śląska od **strony Herbów przygotowaniem do wystąpienia zbrojnego Niemiec przeciw Polsce.**

Swiadczy o tem między innemi fakt, że w Pruskich Herbach niemcy nie udzielają obecnie niemal zupełnie przepustek na podróż w stronę Niemiec.

Prusacy i dotychczas robili trudności w wydawaniu przepustek, jednakże za łapówki można je było otrzymać.

Ostatnio **nie pomagają nawet największe łapówki** co świadczy **najlepiej, że niemcy na granicy otrzymali polecenie swych władz, aby nikogo z Polski nie wpuszczać na Śląsk, gdzie czynione są wielkie, jak słyszymy, przygotowania zbrojne na wypadek, gdyby Śląsk przyznano Polsce.**

Trocki chce odebrać Wilno.

WARSZAWA, 8|5. Z Wilna donoszą do „Swobodnego Słowa":

Nieoczekiwane zdobycie Wilna mocno zaniepokoiło rząd bolszewicki.

Trocki wycofał z frontu południowego i rzucił na Wilno najsilniejszą armję bolszewicką pod wodzą Bntonowa.

Armja ta składa się z pułków chińskich, łotewskich i tatarskich. Ona to zdobyła Charkow.

Dla podniesienia nastroju armji Trocki wyjechał na front wileński,

Ucieczka(?) z Wilna.

WARSZAWA, 8|5. Do „Swobodnego Słowa" donoszą: Od 30 kwietnia zaczęła się masowa ucieczka z Wilna inteligencji i klas zamożniejszych, kierujących się do **Kowna, Grodna, Warszawy.** Wiele osób idzie piechotą. **Wszystkich pędzi obawa przed zemstą bolszewików za pomoc okazaną polakom przy zdobywaniu Wilna.**

—(o)—

Statut Ligi Narodów został ogłoszony.

PARYŻ, 8|5. Konferencja pokojowa ogłosiła statut Ligi Narodów, czyli właściwie, jak nazwa jego w oryginale francuskim opiewa „Pakt stowarzyszenia narodów". Dokument ten zgadza się w szczegółach z tem, co było już o nim dawno wiadomem, a składa się z 26 artykułów i z anneksu do paktu.

Siedliskiem Ligi Narodów ma być Genewa, a w dodatku wyliczone są państwa, które będą członkami założycielami Ligi Narodów, jako podpisujące traktat pokojowy. A mianowicie: Stany Zjednoczone Ameryki, Belgja, Boliwia, Brazylja, cesarstwo Brytyjskie (Kanada, Australja, Afryka Południowa, Nowa Zelandja, Indje) Chiny, Kuba Ekwator, Francja, Grecja, Gwatemala, Hai, Hedżas, Hondu ras, Japonja, Liberja, Nikaragua, Panama, Peru, Polska, Portugalja, Rumunja, Serbja, Siam, Czecho Słowacja, Urugwaj i Włochy.

Pogotowie zbrojne Francji na wypadek odroczenia traktatu.

ROTTERDAM, 7.5 Naczelny wódz armji koalicyjnej, marszałek Foch, cofnął wszystkie urlopy, udzielone w czasie od 15—20 maja. **Armja okupacyjna w Niemczech zostanie wzmocniona o 120.000 ludzi,** którzy nie będą pierwej powołani, zanim Niemcy nie podpiszą preliminarza pokojowego. Oznacza to pogotowie armji Focha nad Renem na wypadek odrzucenia przez Niemców warunków pokojowych.

Nieporozumienie z Włochami usunięte.

WIEDEŃ, 7|5. Wiadomości, które nadeszły tutaj w dniu dzisiejszym z Paryża stwierdzają, nieporozumienie, jakie wynikło między prez. Wilsonem a Włochami należy uważać za usuniętę.

Trzeba traktować Niemców wedle ich przykładu z 1871 r

POZNAŃ, 8|7. Maksymiljan Harden przypomina w Zukunft, że w r. 1871, kiedy zapytano Bismarka, co będzie jeśli Francuzi nie podpiszą przedłożonego im pokoju, żelazny kanclerz odpowiedział: „W takim razie będziemy dalej zajmowali ich twierdze, zawieszenie broni się nie przedłuży, a w każdym razie zblokujemy Paryż jeszcze bardziej. Francuzi podnoszą głos, bo dostali żywność, ale kiedy znowu skazani będą na skromne porcje, kiedy poczną głodować wtedy nasze środki nieuchronnie wywołują właściwy skutek".

Przed podyktowaniem Niemcom warunków pokoju.

WIEDEŃ, 7.5 „Echo de Paris" donosi, że wręczenie traktatu pokojowego nastąpi we czwartek po południu w Wersalu, przez Clemenceau. Dziennik ten wylicza tytuły poszczególnych rozdziałów traktatu pokojowego, a mianowicie: 1) Wstęp. 2) Granice Niemiec. 3) Klauzule, tyczące się zmiany granic. 4) Kolonje niemieckie. 5) Klauzule wojskowe i morskie i polityczne. 6) Jeńcy wojenni. 7) Uchwała przeciwko Wilhelmowi II. i Niemcom, którzy ponoszą winę, 8) i 9) Odszkodowanie i klauzule finansowe co do ustalenia możności płacenia Niemiec 10) Klauzule gospodarcze. 11) Porty, koleje i drogi wodne. 12) Międzynarodowe ustawodawstwo robotnicze. 13) Gwarancje. 14) Ogólne klauzule ratyfikacyjne.

Delegacja niemiecka za drutem kolczastym.

WERSAL. 8 maja. (Tel. wł. Kur. Częst.) Aczkolwiek w Wersalu ogólna

sytuacja przedstawia się spokojnie, władze francuskie zaostrzyły środki ostrożności względem delegatów niemieckich.

Ulicę Cu reservoir zagrodzono drutem kolczastym tak, że Niemcy mogą się poruszyć spokojnie tylko w zagrodzonej przestrzeni.

Ofensywy polskiej nie będzie.

Niemcy mogą spać spokojnie!

KRAKOW, 7 maja. Tel.wł. „Kurjera" W dniu 30 kwietnia r. b. minister Erzberger zwrócił się do do marszałka Focha z notą, w której wskazywał na przygotowania polaków do napadu na Niemcy.

W odpowiedzi na notę szef misji francuskiej w Berlinie, jen. Gibbon, wystosował do Erzbergera pismo następujące:

„Mam zaszczyt przesłać panu do wiadomości następujące dane, zakomunikowane mi dziś telegraficznie przez szefa misji wojskowej francuskiej w Warszawie, jen. Henrysa,

„Pogłoski, telegramu z d. 1 maja, pozbawione są wszelkiej podstawy. Siła wojsk w odcinku poznańskim nie zmieniła się bynajmniej. Może pan śmiało zaprzeczyć obecności wojsk Hallera w okręgu Sosnowca. Źródłem pogłosek o wojskach Hallera w tym okręgu, jest okoliczność, iż wojska armji Hallera z Łodzi wyprawiane są **na Częstochowę i Granicę do Krakowa, a stąd natychmiast** udają się dalej **na wschód.** Ani jeden odział nie opuścił pociągu podczas tego przejazdu. Gibbon."

Mowa Dmowskiego.

PARYZ 6.5—W imieniu polskiej delegacji pokojowej Dmowski przedstawił w treściwem exposé konieczne warunki zabezpieczenia interesów polskich, głównie podniosł konieczność zapewnienia Polsce wspólnej granicy z Rumunją zapewnienia Polsce zarzadu zagłębiem naftowem i usunięcia za interwencją sojuszników wojskowych austro - niemieckich z armji ukraińskiej.

jak i miejska mogła otrzymać odpowiednie wykształcenie, ale nadto przekonać do tego tych, którzy tego ważnoś i i potrzeby jeszcze nie pojmują.

Rzeczpospolita pomna, że nieoświecenie jest twórcą despotyzmu, w szerzeniu oświaty widzi zasadniczy swój względem obywateli obowiązek. W szkołach poczesne miejsce zajmować będzie wychowanie obywatalskie i dbające o obywateli stanowisko społ czne i rozwój kraju gospodarczy. Szczególną troską otoczy się wychowanie zawodowe.

Bez myśli twórczej i sprawnej nie da się pomyśleć społeczność żywotna, zwłaszcza jak polska, w ogniu walk gospodarczych, narodowych, kulturalnych żyjąca, tedy na kształcenie i hart (brak wyrazu) szkolnictwo nacisk położy. Tylko zdolności decydować będą o dostępności wyższego wykształcenia.

W przeświadczeniu, że skarbem najcenniejszym narodu i bytu jego dźwignią jest ducha narodowego twórczość, Rzeczpospolita w szkole i poza szkołą najtroskliwszą otoczy opieką wszelkie przejawy twórczości na polu nauki, techniki, piśmiennictwa i sztuki, aby twórczości tej dzieła wiekopomne i imię Polski wśród narodów świata osławiły.

Kościół i wiara

Kościół i wiara, najgłębsze uczucia i dążności najwznioślejsze piastując, cieszą się opieką troskliwą Rzeczypospolitej. Poręcza ona wszystkim obywatelom spokój w wierze i obrzędów religijnych wolność. W imości jednak wyznania nie wolno używać w sposób uwłaszczający innym i nikt nie może się uchylać od spełnienia obowiązków publicznych w imię swoich wierzeń religijnych.

Stosunek Rzeczypospolitej do Kościoła katolickiego będzie określony w ustawach na podstawie porozumienia ze Stolicą apostolską, stosunek zaś do innych kościołów i wyznań, po wysłuchaniu uchwał ich reprezentancji.

Członkowie wyznania prawnie nie uznanego nie mogą spełniać publicznie swoich obrzędów religijnych, a w miejscowościach zamkniętych mogą je sprawować o ile nie sprzeciwiają się prawu albo obyczajności.

W wzniosłości dusz widzi Rzeczpospolita czynnik udoskonalenia ludzkości, społeczności i obywateli. Ku temu również zdąża niniejsza podstawa ładu Rzeczypospolitej polskiej.

Następują podpisy ministów, wśród których brak podpisu I. Paderewski go.

Deklaracja Konstytucji Rzeczypospolitej.

(dokończenie).

Skarb.

Własność i pracę, wolność i bezpieczeństwo poręcza obywatelom Rzeczpospolita i obywatel dla utrwalenia wolności i rozkwitu Rzeczpospolitej mienie swoje w potrzebie i nawet krew Jej swoją ofiaruje, ustali pobór postępowy od majątku, dochodów, przyrostu wartości, zbytków, nie nadwyrężając obywatelom środków utrzymania podatkami pośrednimi oraz unikając monopoli, któreby raczej ku zyskowi skarbu, niż ku obywateli wygodzie i dostępności spożycia zmierzały.

Zdrowie i prace.

Rzeczpospolita zawsze pamiętać będzie, że potęgą, utrzymującą naród, jest praca kierowana wiedzą i wiedzą nabyta przez pracę. Praca jest treścią życia obywatelskiego, w najwyższym tedy po szanowaniu Rzeczpospolitej praca pozostawać będzie.

Rzeczpospolita pragnie dobrobyt narodu dźwignąć szczególniejszą troską otoczy pracowników, aby siły ich i do pracy zdolność jaknajdłuższe lata przetrwać mogły, a sami oni zasłużony odpoczynek w starości i pomoc w razie niezdolności do pracy otrzymali, a że pierwszym warunkiem do pracy jest zdrowie Rzeczpospolita tedy bacznie zwraca uwagę na walkę z chorobami i nadmierną śmiertelnością. Przeznaczone ku temu organy dbać będą, aby obywatele na świat przychodzący, nie byli obarczeni wadami dziedzicznemi i rozwijali się w środowisku wolnym od chorób, tworzyli pokolenie coraz dzielniejszych i coraz doskonalszych pracowników. Ani w drodze prawa, ani w drodze faktów praca istoty ludzkiej nie może być upodobnioną ani do towaru, ani do przedmiotu handlu.

Osobna ustawa określi warunki, w jakich ma się odbywać praca w każdym zawodzie, aby siły, zdrowie i życie pracowników były dostatecznie ochronione. W szczególnosci ma być oznaczona długość dnia roboczego i zapewniony odpoczynek w niedzielę, a w razie niemożności w innym dniu w tygodniu. Także ustalone będzie zapewnienie bytu pracowników, którzy zdolność do pracy postradali, jak również wdów i sierot, które własną pracą utrzymać się nie mogą. — Szczególną opieką otoczą ustawy prace nieletnich i macierzyństwo.

Zatargi między przedsiębiorcami a pracownikami rozstrzygać będą sądy rozjemcze z przedstawicieli przedsiębiorców i pracowników złożone.

Obywatelom, zajętym czasowo w pracy poza granicami Rzeczypospolitej, przynależna im obrona osobnemi umowami z rządami obcymi zapewniona będzie.

Rzeczpospolita popierając indywidualną, a zwłaszcza zbiorową przedsiębiorczość i ochranniając jej rozwój rozumnie ze względu na dobro spożywcy, gospodarstwo własne prowadzić będzie w tych dziedzinach, których uspołecznienie uzna z korzyścią powszechną i ulgą dla innych dziedzin pracy. Toż prawo społecznościom samorządnym służy.

Oświecenie i twórczość.

Oświata powszechna jest potrzebą narodu, warunkiem jego powodzenia i rozkwitu, zadaniem przeto rządu i społeczności samorządnej będzie nietylko czuwać nad tem, aby młodzież równie wiejska,

Z RADY MIEJSKIEJ.

(7-me posiedzenie).

Obecnych 34 radnych i 7 członków Magistratu. Przewodniczył prezes Rady dr. Nowak, sekretarzował r. Kożan.

Na wstępie przewodniczący odczytał tekst znanej czytelnikom „Kurjera" depeszy nadesłanej przez gen. Hallera, z podziękowaniem za przesłane słowa powitania

Odezwę Związku Miast w sprawie nadesłania uwag o Ordynacji Wyborczej do Rad miejskich i o Statucie miejskim, Rada odesłała do del. regul.-prawnej

O sprzedaż herbaty.

Na wniosek Magistratu Rada upoważniła Delegację żywnościową do sprzedaży b. zarekwirowanych skrzyń herbaty szpitalom i instytucjom dobroczynnym.

W sprawie mydła dla ludności.

P. Pruszkowski i tow. złożyli nagły wniosek następującej treści: „Dowiadujemy się z ogłoszeń w miejscowych pismach, że mydło wyrabiane przez tutejsze T wo Zjednoczonych fabrykantów mydła ofiarowywane jest przez nich, lub też przez ich przedstawicieli po cenie marek 10 za funt. Wobec tego. że rzeczono Tw. otrzymało koncesję, przez Wydział tłuszczów przy Ministerstwie aprowizacji, i jest na prawach „monopolu", mydło fabrykowane przez tych, winno być sprzedawane w myśl Rozporządzeń Ministerstwa aprowizacji po cenie mk. 5 za funt Rekwirowany łój płaci T-wo to po marek 2.75.

Żądamy, by Zarząd miejski zwrócił się do odnośnych urzędów państwowych, powołanych do tego, by cena za fabrykowane mydło była 5 mk. za funt, w przeciwnym razie proponujemy, by Magistrat zakupywał pełną produkcję mydła do podziału między ludnością tutejszą.

Zarówno nagłość wniosku, jak i sam wniosek zostały uchwalone.

Stan obywatelstwa do walki z lichwą.

Następnie zgłoszony został przez Magistrat wniosek o powołaniu Straży Obywatelskiej do walki z lichwą, wniosek ten uzasadniał r. Sławek, został przyjęty, poczem w związku z tym wnioskiem odczytany został nagły wniosek r. Kożana i innych w sprawie zatwierdzenia regulaminu dla powyższej straży. Nagłość wniosku została uchwalona, projekt zaś regulaminu odesłany został do del. regul.-prawnej, z tem, by w ciągu tygodnia powrócił na posiedzenie Rady.

O brak węgla w mieście.

Po odczytaniu kilka interpelacji w sprawie nowege cennika, braku węgla drożyzny prądu elektrycznego etc.

Interpelacja nad brakiem węgla po odpowiedzi Magistratu była powodem dość namiętnej dyskusji pomiędzy r. Pruszkowskim i r. Misiorowskim przyczem konieczność tę ilustrował wzrostem ilości wypadków tyfusu plamistego w Częstochowie. Oto w styczniu było ich 100, w lutym 226, w marcu 338, w kwie-

tniu 558. Oba szpitale dla zakaźnych mogą być oddane jedynie na potrzeby miasta, jednocześnie r. Purski prosił o przyznanie dla Urzędu lekarskiego w celu prowadzenia walki z chorobami zakaźnemi jednorazowo mk. 20000 na zakup niezbędnych przedmiotów i miesięcznie po 15000 mk. na pensje personelu. Rada projekty te uchwaliła.

Następnie Rada przystąpiła do rozpraw nad wnioskiem Magistratu, tyczącym się przejęcia przez miasto walki z chorobami zakaźnemi. Wniosek referował kierownik miejskiego urzędu lekarskiego dowodząc konieczności przejęcia przez miasto walki z chorobami zakaźnemi.

O kolej Częstochowa—Włocławek.

Z kolei prezydent Bandke Stężyński wniósł sprawę przyjęcia udziału przez Częstochowę w naradzie, mającej się odbyć w dn. 15|V w Warszawie w kwestji budowy drogi żelaznej Częstochowa — Włocławek i prosząc o wybranie delegata na naradę i zaznaczając, że już jedna tego rodzaju narada odbyła się w Sieradzu, gdzie miasto reprezentował inż. Monkowski, jednocześnie prezydent zaznaczył konieczność uczestniczenia w kosztach na studja przedwstępne linji kolejowej.

Rada zaakceptowała projekt Magistratu i wybrała na delegata r. Hlaskę, na zastępcę r. Pruszkowskiego. Co się zaś tyczy przyjęcia na miasto części kosztów na studja te, wobec tego, że sejmik częstochowski i miasto Częstochowa mają ponieść mk. 40.000 kosztów postanowili porozumieć się w tej sprawie z Sejmikiem. Wniosek prezydenta w sprawie zwiększenia ilości członków każdej delegacji o 2 członków z poza rządu przyjęte.

O podatek od pątników.

Wniosek Komisji sanitarno pątniczej przy Urzędzie lekarskim powiatowym w sprawie pobierania podatku od pątników po 20 fen. wywołał ożywione rozprawy. Wszyscy mówcy stwierdzali, że stosunek komisji tej do miasta nie jest jasny, że sposób ściągania podatku będzie bardzo trudny. Niektórzy mówcy byli zasadniczo przeciwni podatkowi. Ostatecznie sprawę tę przekazano Magistratowi dla dokładnego opracowania go i pod względem prawnym i pod względem finansowym.

O pielgrzymki do Częstochowy.

Z kolei Rada obradowała nad wnioskiem r. Kożana i tow., który brzmiał następująco:

„Rada poleca Magistratowi zwrócić się do Ministerstwa zdrowia w sprawie ułatwienia pielgrzymek do Częstochowy przez Ministerstwo komunikacji, którego zarządzenia stoją w sprzeczności ze stanowiskiem, jakie w sprawie pielgrzymek zajęło Min. zdrowia".

Wniosek został przyjęty.

Urząd mieszkaniowy w Częstochowie.

Wniosek powołania do życia Urzędu mieszkaniowego w Częstochowie w myśl dekretu o „ochronie lokatorsw" Rada przekazała Magistratowi dla dokładnego opracowania. Delegację sanitarną Rada zgodziła się przemianować na delegację zdrowia.

Gorąca dyskusja.

Sprawa powołania Komisji aprowizacyjnej miejskiej w myśl odnośnych rozrządzeń rządowych, na podstawie których komisja ta posiada atrybucje i dzisiejszej delegacji żywnościowej i Delegacj walki z lichwą żywnościową, był powodem bardzo żywej i zjadliwej polemiki pomiędzy kilkoma radnymi z jednej strony i r. Misiorowskim z drugiej strony i Misiorowskim z drugiej strony. przyczem przewodniczący musiał kilkakrotnie używać dzwonka dla hamowania zbyt ostrych wyrażeń. Źródłem polemiki była sprawa, której z dotychczas czynnych delegacji powierzyć atrybucje komisji aprowizacyjnej, czy delegacjom żywnościowej i dla walki z lichwę, czy też tylko pierwszej, powodem zaś krytyka przy tej sposobności przez niektórych członków delegacji dla walki z lichwą zachowania się członka tejże delegacji r. Misiorowskiego w czasie opracowania cennika. Szczególniej ostrą była polemika r. Misiorowskiego z r. Pruszkowskim i niektórymi radnymi z grupy P. P. S. Ostatecznie na wniosek r. Bugajskiego zdecydowano powołać członków Delegacji żywnościowej do komisji aprowizacyjnej miejskiej.

Wobec spóźnionej pory na tem obrady zakończono.

KRONIKA.

Dziś 9 maja 1919 roku.

Asygnaty Polskiej Pożyczki Państwowej

nabywać można (po potrąceniu procentu)

100	markowe,	koron.	rubl.	za	97,61
500	„	„	„	„	488,06
1000	„	„	„	„	976,11
5000	„	„	„	„	4870,56
10000	„	„	„	„	9761,11

ŻYCIE CZĘSTOCHOWY.

Zebranie polityczne w sprawie Litwy, Wilna i Białorusi.

Redakcja „Kuriera Częstochowskiego" urządza w niedzielę 11 bm. w sali kinoteatru szkolnego (Szkolna 12) zebranie polityczne w doniosłej sprawie narodowej Litwy, Wilna i Białorusi.

Przemawiać będą posel do Sejmu p. M. Moczydłowska, dr. St. Nowak i ks. W. Kneblewski.

Ze względu na doniosłość sprawy spodziewamy się, że wszyscy wybitniejsi i interesujący sie sprawami członkowie miejscowego społeczeństwa przybędą na zebranie.

Okradanie skarbu.

Do Państwowego komitetu niesienia pomocy bezrobotnym w Częstochowie dochodzą coraz częściej wiadomości, że służba domowa i folwarczna opuszcza dobrowolnie swoje stanowiska, w celu pobierania w naszem mieście zapomóg rządowych, przeznaczonych dla bezrobotnych.

Podobne zjawiska bezwarunkowo tolerowane być nie mogą! Każdy taki poszczególny wypadek należy ścigać w interesie państwa i dlatego zwracamy się z usilną prośbą do obywateli m. Częstochowy, aby o podobnych karygodnych wykroczeniach donosili natychmiast do Okręgowego biura dla bezrobotnych, ul. Wieluńska 14.

Delegat Ministerstwa pracy i op. społ. w Częstochowie,
w. z. Marjan Kraszewski.

Zebranie rzeźników.

Urząd starszych zgromadzenia rzeźnickiego zaprasza swych członków na zebranie majstrów, które odbędzie się dnia 11 maja w sali Stowarz. Rzem. Przem. o godz. 3 po poł.

Cel zebrania—spłacanie się majstrów, wyzwalanie na czeladzi, zapisy uczniów.

Zebranie służących.

W niedzielę 11 b. m. o godz. 4-ej po poł. w lokalu własnym przy ul. św. Barbary nr. 9 odbędzie się Zebranie ogólne członków-stow. sług „Wzajemna Pomoc" pod wezwaniem Matki Boskiej częstochowskiej dla zatwierdzenia sprawozdania z działalności zarządu i wyboru członków tegoż zarządu, jak również i członków komisji rewizyjnej.

Tajemniczy transport sukna i pluszu.

W dniu wczorajszym rozeszła się po mieście pogłoska, jakoby na stacji w Częstochowie zatrzymano olbrzymie transporty sukna, które usiłowano przewieźć do Niemiec.

Jak się dowiadujemy, rzecz przedstawia się następująco: wczoraj z pociągiem wojskowym od strony Warszawy przybył do Częstochowy wagon, który jak się okazało **nie miał nic wspólnego z transportami wojskowymi.**

Wagon ten został przypięty do pociągu wojskowego w Koluszkach, pochodził z Łodzi i **zawiera 13 skrzyń sukna i pluszu.**

Właściciele przewożonego sukna dwaj żydzi twierdzą, że zamierzali wywieźć sukno do Krakowa. Wobec jednak podejrzeń, że sukno przeznaczone jest dla prusaków wagon wraz z jego zawartością zatrzymano w Częstochowie, w celu porozumienia się z władzami centralnemi w Warszawie.

O porządki na dworcu.

Dworzec warszawski został całkowicie uporządkowany, przerobiony, a nadewszystko odświeżony. Przypuszczamy, że władze kolejowe pomyślą o usunięciu brudów i nieporządków i na dworcu częstochowskim, choćby ze względu na szerzące się oraz bardziej epidemje. Tysiączne rzesze naszych podróżnych mają prawo domagać się tego, tembardziej, że stacja Częstochowa jest jednym z największych dworców w kraju.

Szarlatanerja ściąga.

Znowu musimy zanotonować ściąganie do naszego miasta szarlatanów, wyłudzających grosz z kieszeni naiwnego mieszkańca podjasnogórskiego grodu. Czy nie możnaby zapobiedz wyzyskowi różnych wróżek i czarodziejów, której przecież trzeba większej oświaty dzisiaj w miarę postępu czasu i wymagań zdrowego rozsadku.

Czy w te sprawy nie powinna wniknać, czy takiego wyzysku nie powinnaby zabronić władza policyjna, przynajmniej przez cenzurę afiszów i ogłoszeń, które uświadamiają gawiedź uliczną o przybyciu tej lub owej „gwiazdy" na gościnne występy?

O estetykę miasta.

Przy ogólnej odnowie Kraju musimy zwrócić baczną uwagę na estetykę naszych miast, a szczególniej na wygląd ulic i miejsc publicznych. Przemalowuje się reklamy i szyldy sklepowe, ale bez żadnej kontroli i oceny artystycznej byle tylko wsadzić na drabinę pacykarza ordynarnych bohomazów i dać mu zarobić kilka marek.

Dziwolągi stylu i języka, okropne barwy, widoki i sceny oto treść samorodnych wypracowań niektórych malarzy. Zarząd miasta mógłby powołać do życia specjalny Wydział kultury, jak to ma zastosowanie zagranicą, a nawet już i w Warszawie, któryby się zajął zatwierdzaniem wszelkich projektów, mających na celu ogłaszanie firm i handlów na zewnątrz.

Zwracamy się do właścicieli cukierni i restauracji, ażeby nie liczyli na swoje upodobania i gusta artystyczne, a zasięgali rady o wartości obrazów, które zawieszają na ścianach swoich lokalów. Lepiej niech wisi skromny oleodruk, lub druk, aniżeli wstrętne i karykaturalne wprost ręczne malowidła, urągające najelementarniejszym zasadom perspektywy i światłocienia, nie mówiąc już o rysunku.

Nowy zamach bolszewicki na most kolejowy.

Telegrafują nam, że między Myszkowem a Zawierciem na linji drogi żel. W. W., około mostu wczoraj rzucono bombę, prawdopodobnie celem zniszczenia mostu.

Na szczęście, bomba padła obok mostu, robiąc wyrwę w ziemi, lecz mostu nie uszkodziła. Złoczyńczy nie złapano.

Przesyłki do Niemiec.

Na skutek porozumienia pomiędzy naczelnem dowództwem min. spraw wewnętrznych i ministerjum handlu i przemysłu, komendanci dworców kolejowych granicznych otrzymali nowe informacje, iż mają badać skrupulatnie czy przeznaczone do Niemiec przesyłki mają odpowiednie dokumenty urzędowe na prawo wywozu. Wszelkie bagaże i przesyłki bez dokumentów urzędowych mają być na stacjach zatrzymywane, komendanci zaś wojskowi mają zawiadomić telegraficznie władze w Warszawie a to w celu powstrzymania bezprawnego wywozu do czasu otrzymania nowych zarządzeń z danego ministerjum.

Jeszcze kwesta na Patronat

Wskutek nie pogody w dn. 2, 4 i 5 maja, zbiórka ofiar po domach odbyć się nie mogła. Zbiorka przedłużona będzie do soboty 10 maja włącznie. Podział rewirów pozostaje bez zmiany, lista zaś kwestarek z pewnemi zmianami ogłoszona będzie w „Kurjerze" Patronat poborowy najusilniej prosi. za naszem pośrednictwem, te panie, które podjęły się sprzedaży znaczka aby przyjeły udział w kweście ulicznej dn. 11 maja.

Ile podpisano pożyczki?

W dniu 6 maja, w filji Banku Handlowego w Częstochowie zakupiono pożyczki państwowej przez 11 osób miejscowych na rub. 6.000, mk. 3.200 i kor. — oraz 22 zamiejscowych za rb. 7.200, mk. 1.700 i kor. 200.

Budowa dworców.

Przystąpiono już do odbudowy niektórych dworców kolejowych zniszczonych przez Rosjan w czasie ich ewakuacji.

Walczmy z łapownictwem.

W Częstochowie, jak i w innych miastach, słyszy się bardzo często narzekania na wielce anormalne stosunki na kolejach naszych.

W sprawie tej od warszawskiej dyrekcji kolei państwowych otrzymaliśmy co następuje:

„Do dyrekcji nadchodzą wiadomości o panującem na stacjach i w urzędach kolejowych łapownictwie. Wiadomości te podawane są zazwyczaj w formie ogólnikowej, nie tylko nie popartej żadnymi dowodami, ale nawet nie zawierającej dostatecznych danych do wszczęcia dochodzenia służbowego w celu ujawnienia i pociągniecia do odpowiedzialności winowajców.

Natomiast miały miejsce fakty, w których urzędnicy kolejowi powiadamiali Dyrekcję o proponowanych lub nadesłanych im datkach pieniężnych przez interesantów kolejowych.

Dyrekcja, w celach skutecznej walki z łapownictwem, prosi wszystkich swych klijentów, a więc pasażerów, nadawców i odbiorców towarów, dostawców i t. p., aby w każdym wypadku wymagania lub wymuszania datku pieniężnego przez pracowników kolejowych natychmiast powiadamiali o tem, z podaniem wszystkich szczegółów, najbliższe organa administracji kolejowej. Jednocześnie Dyrekcja odwołuje się do uczuć obywatelskich tychże osób i przestrzega przed skłanianiem pracowników kolejowych drogą datków pieniężnych do obejścia istniejących przepisów i regulaminów i do okazywania sobie wyjątkowych ustępstw. O ile jakiekolwiek przepisy lub regulaminy są dla publiczności niedogodne, należy w sprawie częściowej lub całkowitej ich zmiany zwracać się do Dyrektorów właściwych Wydziałów, a nie do organów wykonawczych".

Ostatnie telegramy.

(tel. wł. „Kur. Częstoch.")

Sejm przyznał dom W. Księcia Częstochowie na szpital.

WARSZAWA, 8.8

Na wczorajszem posiedzeniu Sejmu przyjęto wniosek posła Zagórskiego, uzasadniany przez posła Festerkiewicza w sprawie przyznania Częstochowie domu Wielkiego Księcia na szpital miejski. Izba wniosek uchwaliła bez dyskusji.

Na froncie litewskim.

WARSZAWA, 8.5. Najświeższy komunikat Sztabu generalnego donosi:

Na wschód od Wilna zajęły oddziały nasze Słobódkę, nieprzyjaciel cofa się wzdłuż linji kolejowej do Smorgoń. Oddziały nasze przeprawiają się przez Wilję, Na całym froncie utarczki patroli.

Z okolic Częstochowy.

— W Borze Wielkim założono sklep spółkowy, który rozwija się dobrze. Rewidentem kasowym obrany został Józef Ulamek.

— W Truskolasach, Przystajni, Kłobucku i Krzepicach ks. Sędzimir oraz p. Moczydłowska dawali sprawozdania ze swych czynności poselskich.

— W Krzepicach. Rozpoczęto tu wydawać biednym mąki amerykańskiej za m. marzec i kwiecień po 4 funty za 3 mk. 44 fen. Szmalcu ludność nie otrzymuje.

— W Złochowicach rozpoczęto budowę murowanej plebanji, obszernej i widnej. Drogę piaszczystą od Złochowic do Opatowa wysadzono drzewkami i zaczęto wysypywać kamieniem oraz żwirem.

— Właścicielem Mokrej został p. Rudnicki z Łojek, nabywając te dobra od p. Feikisa.

— We Wręczycy Dużej zamieszkał i urzęduje leśniczy p. Jan Czarniawski

Różne nowiny.

Wesoła republika.

Wszyscy koncertowi śpiewacy i śpiewaczki na Węgrzech, tak czytaliśmy w budapeszteńskich dziennikach, zostali nominowani w węgierskiej republice sowietów państwowymi urzędnikami. Otrzymują oni po 1500 k. miesięcznie i muszą dniem i nocą być w pogotowiu, by na każde zawezwanie reprezentantów ludu śpiewać na urządzonych przez nich koncertach.

Ofiary.

W dnin imienin kochanej przełożonej p. Stanisławy Ligenzówny wdzięczne uczenice składają mk. 54 na Biały Krzyż

Potrzebni chłopcy lub dziewczyny do roznoszenia „Kurjera". Zgłaszać się natymi st do Administracji.

Meble kredensy, stoły, krzesła, szafy, biurka, garnitury, otomany, łóżka po cenach przystępnych poleca skład mebli ul. P Marji № 12

OGŁOSZENIE.

Niniejszym podaje do wiadomości Obywateli m. Częstochowy, że na zasadzie Uchwały Rady lekarskiej K. U. P. z dnia 25 czerwca 1918 została powołana w naszem Mieście Komisja Zdrowia Publicznego, głównym celem której jest czuwanie nad stanem sanitarnem i zdrowotności m. Częstochowy. Ze względów praktycznych miasto nasze zostało podzielone na 14 dzielnic. Każda dzielnica ma swoich opiekunów sanitarnych, spisy których poniżej podaję.

Następuje podział dzielnic.

Opiekunowie Sanitarni Komisji Zdrowia Publicznego m Częstochowy

Dzielnice	ULICE	OPIEKUNOWIE	ADRES
I	Wieluńska Wieluński Rynek Św Rocha	Ob Moroz Ob Pietrzykowski Ob Korneljusz	Parkowa dom własny Wieluńska № 18
II	Św Barbary 7 Kamienic Kazimierza Augustyna Humbertowska	Ob prof. Kożan Ob Pierzgalski Antoni	Św Barbary 15a. Sw Barbary 6
III	Stradom Stradomska Dzika Ciasna Stanisława Władysława	Ob Dr Monikowski Zygmunt Ob Bukowski Konstanty	Kościuszki 32 " " "
IV	Kościuszki od alei w prawo Stanisława Zielona Nowa Żelazna Centralna Jasna	Ob Inż Korngold Stefan Ob Pawłowski Jan	Kościuszk 13. Zielona
V	Ciemna Jasnogórska Szkolna Kilińskiego	Ob Dr Petrykat Edwin Ob Kurpiński Marcin	Szkolna 6 Ciemna 45
VI	Aleje Nowy Rynek	Ob Kozankiewicz Jan Ob Kędzierski Stefan	III Aleja 50 Szkolna 44
VII	Dojazd Fabryczna Piotrowska Strażacka Ogrodowa od Rynku do przejazdu	Ob Dr Kędzierski Lucjan Ob Kędziersk Władysław	Dojazd 5 Jasnogórska 23
VIII	Krakowska Mała Mokra Stawowa	Ob Krygier Michał Ob Chochoł Piotr	Krakowska 23 Krakowska 45
IX	Warszawska Spadek Krótka Ogrodowa w lewo Wały Plac Koszarowy	Ob Dr Danielski Jan Ob Kubicki Józef	Szpital N. P. Marji Warszawska 39
X	Stary Rynek Prosta Jatkowa Garncarska Nadrzeczna w prawo od Prostej	Ob Dr Gaizler Hipolit Ob Torbeczko Dawid	Aleja 14 Szpital na Zawodziu
XI	Kozia Senatorska Garncarska w lewo od Prostej Nadrzeczna Mostowa	Ob Dr Lipiński Juljan Ob Sikorski Jan	Aleja 14 Targowa 26
XII	Zawodzie	Ob Sobieraj Józef Ob Swieży Adam Ob Wypchlak Piotr	Zawodzie ul Złota " " Henryka 6 " " Złota
XIII	Ostatni Grosz	Ob Dr Łokczewski K Ob Widera Zdzisław	Krakowska 3 " " 3
XIV	Warszawska za mostem Kule Stodolna Tartakowa Cmentarna	Kondrakiewicz Ob Majewski	Warszawska 43 Kule dom własny

Prezydent *A. Bandtke-Stężyński*
Lekarz Powiatowy *Dr. Purski*

Urząd starszych zgromadzenia rzeźniczego

zaprasza na zebranie majstrów które odbędzie się dnia 11 maja w Sali Stow. Rzem. o godz. 3-ej po poł. Cel zebrania spłacanie się na majstrów, wyzwalanie na czeladzi zapisy uczniów

Zarząd

Na stacji Włoszczowa zostało s radzione pozwolenie na powowanie Romanowi Ba...ńskiemu Łaskawy znalazca raczy zwrócić do Administracji „Kurjera Częstochowskiego"

Zgubiłem legitymację wydaną przez Dowództwo Straży kolejowej za nr. 2071 na imię Marjana Jedleckiego.

Potrzebna zaraz nauczycielka do chłopca do I-ej klasy. Adres Kurjer Częstochowski Admininistracja

Zginął paszport na nazwisko Jana Ciszewskiego wydany w Zawierciu. odnieść za nagrodą do Admininistracji Kurjera Częst.

Redaktor odpowiedzialny A. Gmachowski Wydawca A Otrąbek Kierownik literacki Ks. W. Kueblewski.

Odbito w drukarni „Udziałowej"